



आरत का राजपत्र

भारताचे राजपत्र

असाधारण
EXTRAORDINARY
असाधारण

भाग १२ अनुभाग १
Part XII Section 1
भाग द्वारा अनुभाग १
प्राधिकार से प्रकाशित
PUBLISHED BY AUTHORITY
प्राधिकाराद्वारे प्रकाशित

सं. २	नई दिल्ली, 23 नवम्बर 1995/2 अग्रहायण (शक) 1917	[खंड ६
No. २]	NEW DELHI, 23 NOVEMBER 1995/2 Agrahayan (SAKA) 1917	[Vol. 6
अंक २]	नवी दिल्ली, २३ नोव्हेंबर १९९५/२ अग्रहायण (शके) १९१७	[खंड ६

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

विधि और न्याय मंत्रालय

(विधायी विभाग)

नई दिल्ली, दिनांक 23 नवम्बर 1995/2 अग्रहायण (शक) 1917

(१) दी पब्लिक प्रोविडेंट फंड एक्ट, 1968, (२) दी प्रोविडेंट फंड्स एक्ट, 1925, (३) दी रजिस्ट्रेशन ऑफ बर्थ्स अँड डेथ्स एक्ट, 1969, (४) दी नेशनल हाऊसिंग बँक एक्ट, 1987 के मराठी अनुवाद राष्ट्रपती के प्राधिकार से प्रकाशित किये जाते हैं और प्राधिकृत पाठ (केंद्रिय विधि) अधिनियम, 1973 (1973 का 50) की धारा 2 के खंड (क) के अधीन ये मराठी भाषा में उनके प्राधिकृत पाठ समझे जाएंगे।

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE
(LEGISLATIVE DEPARTMENT)

New Delhi, dated 23 November 1995/2 Agrahayan (Saka) 1917

The Translations in Marathi of (1) The Public Provident Fund Act, 1968, (2) The Provident Funds Act, 1925, (3) The Registration of Births and Deaths Act, 1969, (4) The National Housing Bank Act, 1987 are hereby published under the authority of the President and shall be deemed to be the authoritative texts thereof in Marathi under clause (a) of section 2 of the Authoritative Texts (Central Laws), Act, 1973 (50 of 1973).

विधि व न्याय मंत्रालय

(विधायी विभाग)

नवी दिल्ली, दिनांक २३ नोव्हेंबर १९९५/२ अग्रहायण (शके) १९९७

(१) दी पब्लिक प्रॉविडेंट फंड अँक्ट, १९६८ (२) दी प्रॉविडेंट फंड्स अँक्ट, १९२५ (३) दी रजिस्ट्रेशन ऑफ वर्थस अण्ड डेयस अँक्ट, १९६९, (४) दी नॅशनल हाऊसिंग बँक अँक्ट, १९८७ या अधिनियमाचा मराठी अनुवाद याद्वारे राष्ट्रपतीच्या प्राधिकाराने प्रसिद्ध करण्यात येत असून, प्राधिकृत पाठ (केंद्रीय विधी) अधिनियम, १९७३ (१९७३ चा अधिनियम क्रमांक ५०) याच्या कलम २, खंड (क) अन्वये हा अनुवाद त्या अधिनियमाचा मराठी भाषेतील प्राधिकृत पाठ आहे असे समजले जाईल.

निर्देशनसूची

INDEX

अधिनियमाचे नाव Name of the Act	पृष्ठ क्रमांक Page No.
१. लोकभविष्य निधि अधिनियम, १९६८ .. . The Public Provident Fund Act, 1968	७५
२. भविष्य निधि अधिनियम, १९२५ .. . The Provident Funds Act, 1925	७८
३. जन्म व मृत्यु नोंदणी अधिनियम, १९६९ .. . The Registration of Births and Deaths Act, 1969	९०
४. राष्ट्रीय गृहनिर्माण बँक अधिनियम, १९८७ .. . The National Housing Bank Act, 1987	९८

लोक भविष्य निधि अधिनियम, १९६८

(सन १९६८ चा अधिनियम ऋमांक २३)

(दिनांक २८ फेब्रुवारी १९९५ रोजी यथाविद्यमान)

(१६ मे, १९६८)

सर्वसाधारण जनतेसाठी भविष्य निधो स्थापन करण्याचा उपबंध करण्याबाबत अधिनियम

भारतीय गणराज्याच्या एकोणिसाव्या वर्षी संसदेकडून याद्वारे पुढीलप्रमाणे अधिनियमित होवो :—

संक्षिप्त नाव व
विस्तार.

१. (१) या अधिनियमास “लोक भविष्य निधि अधिनियम, १९६८” असे म्हणता येईल.

(२) त्याचा विस्तार संपूर्ण भारतावर राहील.

२. संदर्भानुसार अन्यथा आवश्यक नसेल तर, या अधिनियमात,—

व्याख्या.

(क) “निधि” या शब्दाचा अर्थ, योजनेखाली प्रस्थापित केलेला लोक भविष्य निधी असा आहे;

(ख) “अज्ञात व्यक्ती” या शब्दप्रयोगाचा अर्थ, “भारतीय सज्जानता अधिनियम, १८७५” अन्वये जी व्यक्ती सज्जान झाली असल्याचे मानण्यात येत नाही अशी व्यक्ती असा आहे;

(ग) “योजना” शब्दाचा अर्थ, कलम ३-पोटकलम (१) अन्वये तयार करण्यात आलेली लोक भविष्य निधि योजना असा आहे;

(घ) “वर्गणीदार” या शब्दाचा अर्थ, कलम ४ अन्वये निधीत वर्गणी भरणारा माणूस आणि एखादा माणूस, तो ज्या अज्ञान व्यक्तीचा पालक आहे त्या अज्ञान व्यक्तीच्या वतीने अशी वर्गणी भरत असेल तर त्या वाबतीत, ती अज्ञान व्यक्ती असा आहे;

(ङ) “वर्ष” या शब्दाचा अर्थ वित्तीय वर्ष असा आहे.

३. (१) सर्वसाधारण जनतेसाठी एखादा भविष्य निधी प्रस्थापित करण्याकरिता, केंद्र सरकारास लोक भविष्य निधि शासकीय राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे, “लोक भविष्य निधि, योजना” या नावाची एक योजना तयार योजना करता येईल, आणि अशी योजना तयार करण्यात आल्यानंतर शक्य होईल तितक्या लवकर, या अधिनियमाच्या व अशा योजनेच्या उपबंधानुसार एक निधी प्रस्थापित करण्यात येईल.

(२) या अधिनियमाच्या उपबंधांच्या अधीनतेने अनुसूचीमध्ये विनिर्दिष्ट करण्यात आलेल्या सर्व किंवा त्यांपैकी कोणत्याही ब्रावींसाठी अशा योजनेद्वारे तरतूद करता येईल.

(३) हा अधिनियम खेरीजकरून त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या अन्य कोणत्याही कायद्यात किंवा हा अधिनियम खेरीजकरून अन्य कोणत्याही कायद्याच्या आधारे परिणामक्षम असलेल्या कोणत्याही सलेखात काहीही अंतर्भूत असले तरीही, अशी योजना परिणामक्षम असेल.

(४) केंद्र सरकारास, शासकीय राजपत्रातील अधिसूचनेद्वारे, अशा योजनेत वेळोवेळी जादा उपबंधांची भर घालता येईल, अशी योजना विशेषित करता येईल किंवा तीत बदल करता येतील.

४. कोणत्याही माणसास आपल्या रवतःच्या वतीने किंवा तो ज्या अज्ञान व्यक्तीचा पालक आहे निधीत वर्गणी भरणे. त्या अज्ञान व्यक्तीच्या वतीने अशा निधीत, अशा योजनेद्वारे विनिर्दिष्ट करण्यात येईल अशा रीतीने आणि अशा कमाल व किमान मर्यादानुसार वर्गणी भरता येईल.

५. कलम ४ अन्वये भरण्यात आलेल्या सर्व वर्गणांवर, केंद्र सरकार शासकीय राजपत्रात वेळोवेळी व्याज अधिसूचित करील अशा दराने व्याज देय होईल, आणि योजनेत विनिर्दिष्ट करण्यात येईल त्या रीतीने अशा व्याजाचा हिशेब करण्यात येईल.

६. (१) वर्गणीदारास आपल्या नावे निधीत जमा असलेल्या रकमेतून (अशा रकमेवर उपार्जित रकम काढून घेणे. ज्ञालेल्या कोणत्याही व्याजाच्या रकमेसह) योजनेत विनिर्दिष्ट करण्यात येईल अशा मर्यादिपर्यंत व विनिर्दिष्ट करण्यात येईल अशा अटींच्या व शर्तींच्या अधीनतेने कोणत्याही रकमा काढून घेण्याचा हक्क असेल :

परंतु, ज्या वर्षी त्या निधीत प्रथम वर्गणी भरली असेल त्या वर्षाच्या अखेरीपासून पाच वर्षांचा कालावधी संपल्यानंतरच केवळ अशा रकमा काढण्यास परवानगी देण्यात येईल.

(२) पोटकलम (१) मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, वर्गणीदारास, त्याने निधीत ज्या वर्षी प्रथम वर्गणी भरली असेल त्या वर्षाच्या अखेरीपासून पंधरा वर्षांचा कालावधी संपल्यानंतर, निधीत त्यांच्या नावे जमा असलेली संपूर्ण शिल्लक रकम काढून घेण्याचा हक्क असेल.

(३) पोटकलमे (१) व (२) यांतील उपबंधांच्या अधीनतेने, एखाद्या माणसाने, तो ज्या अज्ञान व्यक्तीचा पालक आहे, त्या अज्ञान व्यक्तीच्या वतीने निधीत वर्गणा भरल्या असतील तर, केवळ अज्ञान व्यक्तीच्या उपयोगासाठीच त्यास निधीतून कोणतीही रकम काढून घेण्याचा हक्क असेल.

कर्जे देणे.

७. एखाद्या वर्गणीदाराच्या नावे व निधीत जमा असलेल्या रकमेतून त्या वर्गणीदारास योजनेत विर्दिष्ट करण्यात येतील त्या अटींवर व शर्तींवर कर्जे मंजर केली जाऊ शकतील. आणि वर्गणीदार अज्ञान असेल तर, केवळ अज्ञान व्यक्तीच्या उपयोगासाठीच अशी कर्जे त्यांच्या पालकास देण्यात येतील.

वर्गणीदाराच्या

मृत्यूनंतर प्रदान नावाने केलेले एखादे नामनिर्देशन त्याच्या मृत्यूच्या वेळी अंमलात असेल तर अशा बाबतीत, त्या वर्गणी-करणे. दाराच्या नावे निधीत जमा असलेल्या सर्व रकमा अशा नामनिर्देशित व्यक्तीस प्रदेय होतील.

(२) अशी नामनिर्देशित व्यक्ती अज्ञान असेल तर, अशा अज्ञान व्यक्तीच्या संपत्तीच्या संबंधात सक्षम न्यायालयाने नियुक्त केलेल्या कोणत्याही पालकास पोटकलम (१) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या रकमा प्रदेय होतील, किंवा अशा रीतीने कोणताही पालक नियुक्त करण्यात आला नसेल तर, अज्ञान व्यक्तीच्या आईवडिलंपैकी कोणत्याही एकास, किंवा अशा आईवडिलंपैकी कोणतीही हयात नसेल तर, त्या अज्ञान व्यक्तीच्या अन्य कोणत्याही पालकास त्या रकमा प्रदेय होतील.

(३) वर्गणीदाराच्या मृत्यूच्या वेळी कोणतेही नामनिर्देशन अंमलात नसेल तर, पोटकलम (१) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या रकमा त्याच्या कायदेशीर वारसांना प्रदेय होतील.

जप्तीपासून संरक्षण.

८. कोणत्याही वर्गणीदाराच्या नावे निधीत जमा असलेली रकम ही, त्या वर्गणीदाराला झालेल्या कोणत्याही ऋणाच्या किंवा आलेल्या कोणत्याही दायित्वाच्या संबंधात कोणत्याही न्यायालयाने दिलेल्या कोणत्याही हुक्मनाम्यान्वये किंवा आदेशान्वये जप्त होण्यास पाव ठरणार नाही.

सद्भावपूर्वक केलेल्या कार्यवाहीस संरक्षण.

९०. या अधिनियमान्वये किंवा योजनेन्वये सद्भावपूर्वक केलेल्या किंवा करण्याचे योजलेल्या अशा कोणत्याही कृत्याबद्दल कोणत्याही व्यक्तीविरुद्ध कोणताही दावा, खटला किंवा इतर वैध कार्यवाही चालणार नाही.

अडचणी दूर

११. (१) या अधिनियमाच्या किंवा योजनेच्या उपबंधांची अंमलबजावणी करण्याच्या बाबतीत करण्याची शक्ती कोणतीही अडचण उद्भवल्यास, केंद्र सरकारास अशी अडचण दूर करण्याच्या दृष्टीने त्यास आवश्यक किंवा समयोचित वाटील असे आणि तसेच या अधिनियमाच्या उपबंधांशी विसंगत नसतील ते उपबंध शासकीय राजपत्रात आदेश प्रकाशित करून, करता येतील :

परंतु, असा कोणताही आदेश या अधिनियमाच्या प्रारंभापासून तीन वर्ष संपत्त्यानंतर काढता येणार नाही.

(२) पोटकलम (१) अन्वये काढण्यात आलेला प्रत्येक आदेश, तो काढण्यात आल्यानंतर शक्य होईल तितक्या लवकर, संसदेच्या प्रत्येक सभागृहापुढे ठेवण्यात येईल.

योजना संसदेपुढे ठेवणे.

१२. योजना तयार करण्यात आल्यानंतर शक्य तितक्या लवकर, ती संसदेच्या प्रत्येक सभागृहापुढे याचे अधिवेशन चालू असताना एकाच अधिवेशनात किंवा लागोपाठ येणाऱ्या दोन अधिवेशनात एकूण तीस दिवसांची होईल इतक्या मुद्रीसाठी ठेवण्यात आली पाहिजे, आणि ज्या अधिवेशनात ती योजना अशा रीतीने ठेवण्यात आली असेल ते अधिवेशन किंवा त्याच्या लगतनंतरचे अधिवेशन समाप्त होण्यापूर्वी अशा योजनेच्या कोणत्याही उपबंधात कोणताही फेरबदल करण्यास दोन्ही सभागृहे कबूल होतील तर, त्या योजनेचे उपबंध त्यानंतर केवळ अशा रीतीने फेरबदल केलेल्या स्वरूपात अंमलात येतील किंवा अशा योजनेतील कोणताही उपबंध करण्यात येऊ नये म्हणून, दोन्ही सभागृहे कबूल होतील तर, तो उपबंध अंमलात येणार नाही. तथापि, अशा उपबंधात अशा रीतीने फेरबदल केल्यामुळे किंवा असा उपबंध रद्द केल्यामुळे त्या उपबंधाखाली पूर्वी केलेल्या कोणत्याही गोष्टीच्या वैधतेस बाघ येणार नाही.

अनुसूची

[कलम ३(२) पहा]

ज्या बाबींसाठी योजनेत तस्तूद करावयाची त्या बाबी :—

(१) निधीत कशा रीतीने वर्गणी भरता येईल ते व अशा वर्गणांच्या कमाल व किमान मर्यादा.

(२) निधीतील वर्गणांवर द्यावयाच्या व्याजाचा हिशेब कशा रीतीने करण्यात येईल.

(३) वर्गणीदारांनी निधीत भरलेल्या वर्गणांच्या पुराव्यादाखल त्यांना द्यावयाचे दस्तऐवज.

(४) वर्गणीदारांच्या नावे निधीत जमा असलेल्या रकमेतून त्यांना किंवा मर्यादिपर्यंत आणि कोणत्या अटींवर व शर्तींवर निधीतील रकमा काढता येतील.

(५) ज्यांना निधीतील वर्गण्या वसूल करता येतील किंवा ज्यांच्या मार्फत निधीतील रकमा काढता येतील असे प्राधिकरण किंवा प्राधिकरणे कोणती असतील.

(६) वर्गणीदारांना त्यांच्या नावे निधीत जमा असलेल्या रकमांतून कोणत्या अटीवर व शर्तीवर कर्जे मंजूर करता येतील आणि कोणते प्राधिकरण किंवा कोणती प्राधिकरणे अशी कर्जे मंजूर करू शकतील.

(७) निधीतील वर्गण्या त्यातून काढलेल्या रकमा व त्यांच्या संबंधात केलेली अंतिम प्रदाने, तसेच, त्यातून मंजूर करण्यात आलेली कर्जे, यासंबंधी ठेवावयाचे हिशेब आणि असे हिशेब कोणत्या प्राधिकरणाने किंवा प्राधिकरणांनी ठेवावयाचे.

(८) एखाद्या वर्गणीदाराचा मूऱ्य घडून आल्यास त्याच्या नावे निधीत जमा असलेली रक्कम मिळण्याकरिता एखाद्या व्यक्तीस नाभनिर्देशित करणे आणि असे नाभनिर्देशन रद्द करणे किंवा त्यात बदल करणे.

(९) निधीत कोणतीही वर्गणी भरल्यावहलचा पुरावा म्हणून देण्यात आलेला कोणताही मूळ दस्तऐवज खराब झाल्यास, हरवल्यास किंवा नष्ट झाल्यास त्याची दुसरी प्रत देणे व अशी दुसरी प्रत मिळण्यासाठी द्यावयाची फी.

(१०) योजनेत तरतुद करावयाची अथवा योजना कार्यान्वित करण्याच्या प्रयोजनासाठी जी आवश्यक आहे किंवा योग्य आहे अशी इतर कोणतीही बाब.